

znanstvenih. U svakom slučaju, reklo bi se da ni oni koji se ne bave pedagogijom ne mogu izbjeći njenoj sudbini.

Po svemu sudeći, dobili smo voluminozno djelo periodičnog nastajanja svezaka koje ovaj prvi svezak najavljuje. Ono obiluje vrijednim informacijama za kojima je korisno posegnuti kad se treba snaći u periodizaciji raznovrsnih ideja o odgoju.

Vladimir Jurić

ZANIMLJIV I POTICAJAN ZBORNIK SLOVAČKIH PEDAGOGA – *Razvitak pedagogije kao studijske i znanstvene discipline u Slovačkoj*, Zbornik međunarodnog znanstvenog skupa *Razvitak pedagogije kao studijske i znanstvene discipline u Slovačkoj*, Sveučilište J. A. Komenskoga, Bratislava, 2005.

U proljeće 2005. pojavio se zbornik s međunarodnoga znanstvenog skupa: *Razvitak pedagogije kao studijske i znanstvene discipline u Slovačkoj*, koji je u organizaciji Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. A. Komenskog održan u Bratislavi 22. i 23. rujna 2003., u povodu 80. obljetnice osnivanja Pedagoškog seminara u Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Bratislavi. Izdalo ga je Sveučilište Komenskog u Bratislavi 2005. godine.

Na znanstvenom skupu su sudjelovala 82 pedagoga. Najviše ih je bilo, razumije se, iz Slovačke – 62, Češke – 10, Hrvatske – 7 i Poljske – 2 sudionika. Zbornik donosi radove s toga skupa. Objavljena su ukupno 53 rada: tri opsežnija uvodna plenarna izlaganja i 50 referata održanih u četiri sekcije: 1.) *Profesori Pedagoškoga seminara i Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Komenskoga*; 2.) *Trendovi razvitka pedagoških disciplina u osposobljavanju nastavničkog kadra*; 3.) *Pedagogija kao znanstvena, studijska i odgojno-praktično usmjerena disciplina*; 4.) *Suradnja odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Bratislavi sa slovačkim i inozemnim ustanovama*.

Najviše radova vezano je uz razmatranje pedagogije kao znanstvene, studijske i praktične discipline (22), uz razmatranje trendova razvitka pedagoških disciplina u sustavu osposobljavanja nastavnika (19).

Profesori Pedagoškog seminara i Odsjeka za pedagogiju predmet su razmatranja u sedam objavljenih radova, a suradnja Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Bratislavi s odgovarajućim slovačkim i inozemnim ustanovama u dva rada.

Hrvatski sudionici na znanstvenom skupu imali su četiri referata i objavljena su im četiri rada u zborniku. Tri su u sustavu tematike razmatranja trendova razvitka pedagoških disciplina u funkciji osposobljavanja nastavničkog kadra. Svaki od tih tekstova plod je zajedničkoga rada po dvije autorice: Nade Babić i Stanislave Irović iz Osijeka, Jasne Krstović i Renate Čepić te Vinke Uzelac i Aleksandre Pejčić iz Rijeke. Četvrti rad, *Razvitak pedagogije kao studijske i znanstvene discipline u Hrvatskoj*, napisao je autor ovog osvrta, a objavljen je kao prvi među radovima posvećenim pedagogiji kao znanstvenoj, studijskoj i praktičnoj pedagoškoj disciplini.

Tri uvodne rasprave obilježavaju tri bitna pitanja razvitka i unapređivanja slovačke pedagoške misli i školstva danas. Napisali su ih kolege s Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Komenskog u Bratislavi. Prof. PhDr. Jozef Pšenák raspravlja o Pedagoškom seminaru na Sveučilištu Komenskog u ozračju razvitka pedagoške misli u Slovačkoj. Prof. PhDr. Štefan Švec piše o potrebi osposobljavanja i uvođenja u škole školskih pedagoga, a prof. PhDr. Martin Žilínek o humanističkom značenju i potrebi moralnoga odgajanja mladeži.

Na početku zbornika je izlaganje dekana Filozofskog fakulteta u Bratislavi doc. PhDr. Antona Eliáša u kojemu je uz pozdravno slovo načinio i razvojni put Filozofskog fakulteta od njegova osnivanja 1921. godine, a posebno Odsjeka za pedagogiju koji se uspješno razvijao i razvio iz Pedagoškoga seminara osnovanoga na Filozofskom fakultetu 1923. godine. Na kraju su zaključci po sekcijama prihvaćeni na završnom plenarnom zasjedanju međunarodnoga znanstvenog skupa. Zaključci sekcija koje su se bavile bivšim profesorima Pedagoškog seminara Odsjeka za pedagogiju Filozofskoga fakulteta u Bratislavi i njegove suradnje s odgovarajućim ustanovama u Slovačkoj i inozemstvu ističu potrebu sustavnih povijesno-pedagoških proučavanja, praćenja razvitka pojedinih pedagoških disciplina kao didaktike na Karlovu sveučilištu u Pragu, povijesti školstva i pedagogije na Sveučilištu Komenskoga u Bratislavi itd. Dalje se ističe da u diplomskim radnjama, magistarskim i doktorskim disertacijama treba obrađivati likove zaslužnih osobnosti u razvitku pedagoške misli, zatim potreba intenziviranja suradnje s odsjecima za pedagogiju u Slovačkoj, Češkoj, Hrvatskoj, Poljskoj i drugim zemljama te objedinjavanja snaga i pristupanja izradi novoga udžbenika iz povijesti slovačkoga školstva i pedagogije.

Zaključci sekcije koja je analizirala trendove razvitka pedagoških disciplina u osposobljavanju nastavnika odnose se na interdisciplinarna istraživanja u području pedagoških znanosti, na poboljšanje pedagoškog osposobljavanja budućih nastavnika, razvijanje i usklađivanje pedagoških i psiholoških kolegija u nastavničkim studijima, na unapređivanje praktičnog rada u školama i obnavljanje suradnje s češkim nastavničkim fakultetima u području istraživanja i koncipiranja osposobljavanja budućeg nastavničkog kadra.

U sekciji koja je razmatrala pedagogiju kao znanstvenu, studijsku i odgojno-praktičnu disciplinu i zaključci imaju tri odgovarajuća aspekta: znanstveni, studijski i psihološki. Znanstveni se odnosi na razvijanje pedagogije kao znanosti, njezinih pojedinih disciplina kao što su visokoškolska pedagogija, pedagogija odgoja u slobodnom vremenu, teorija odgoja i druge, poticanje međunarodne suradnje, međunarodnih komparativnih studija, izrade sustavnoga visokoškolskog udžbenika pedagogije i dr. Studijski aspekt predlaže mjere za unapređivanje visokoškolskih pedagoških studija u funkciji osposobljavanja budućih nastavnika, pedagoga i odgajatelja različitih profila, koncipiranje primjerenih pedagoških kolegija, izrade programa, organiziranje pedagoške prakse studenata i dr. Praktično usmjereni zaključci odnose se na unapređivanje nastavnoga, školskoga i svekolikog odgojnog rada, uvođenje pedagoga u škole i druge odgojne ustanove, reafirmaciju odgojne funkcije škole i odgojne djelatnosti uopće, oživotvorenje kriterija i sustavno moralno odgajanje mladeži.

Urednici zbornika su: prof. PhDr. Štefan Švec i PhDr. Mária Potočárová, recenzenti: prof. dr. sc. Ondrej Baláž i doc. mr. sc. Rozália Čornaničová. Organizacijski odbor znanstvenoga skupa: doc. PhDr. Zita Bad'uríková, PhDr. Mária Matulčíková, PhDr. Mária Potočárová, prof. PhDr. Jozef Pšenák, doc. L'uboslava Sejčová i prof. PhDr. Štefan Švec.

Zbornik može i trebao bi potaknuti i hrvatske pedagoge, njihove asocijacije, a poglavito Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko pedagogijsko društvo na angažiraniji odnos prema svojoj prošlosti, hrvatskoj pedagogiji i ustanovama bitnima za njezin razvitak. Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Bratislavi međunarodnim znanstvenim skupom i izdavanjem zbornika obilježio je 80. obljetnicu osnivanja Pedagoškog seminara u Bratislavi, a naša stota obljetnica prošla je bez bilo kakvoga obilježavanja. Ove, 2006. godine imat ćemo 110. obljetnicu osnivanja Pedagogijskoga seminara, a 2008. godine 80. obljetnicu početka studija pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Hoće li i te obljetnice proći nezapaženo? Pozitivan primjer i poticaj za odgovorniji odnos prema svojoj prošlosti pokazuje nam i ovaj zbornik slovačkih pedagoga.

Ante Vukasović

Dobronić, Lelja: *Klasična gimnazija u Zagrebu od 1607. do danas*, Školska knjiga, Zagreb, 2004., 443 str. ; *Zagrebačka akademija / Academia Zagrebiensis: Visokoškolski studij u Zagrebu 1633.-1874.*, Dom i svijet, Zagreb, 2004., 224 str.

Klasična gimnazija u Zagrebu najstarija je, zasigurno i najvažnija hrvatska srednjoškolska ustanova u povijesti hrvatskog školstva. Ususret 400. obljetnici njena utemeljenja naša je školsko-pedagoška historiografija dopunjena dvjema zanimljivim knjigama autorice dr. Lelje Dobronić, povjesničarke afirmirane po ustrajnom proučavanju prošlosti Zagreba, Zagrebačke biskupije, srednjovjekovnog redovništva, i topografije, pojedinih mjesta i osoba, o čemu je objavila dvadesetak knjiga te niz članaka i rasprava. Najnovijim svojim radovima, monografijama *Klasična gimnazija u Zagrebu od 1607. do danas* i *Zagrebačka akademija / Academia Zagrebiensis: Visokoškolski studij u Zagrebu 1633.-1874.*, obrađujući na sličan način vrlo bliske, međusobno povezane pa i isprepletene teme, autorica se iskazuje i potvrđuje kao vrсна istraživačica i dobra poznavateljica povijesti zagrebačkog školstva.

Gimnazijska kronika

Iza naslova *Klasična gimnazija u Zagrebu od 1607. do danas*, već nakon prvog uvida u sadržaj i strukturu, stil i opseg ove monografije, dade se naslutiti da je riječ o djelu kakva dosad nismo imali, barem što se tiče preglednosti, cjelovitosti i načina izlaganja. Knjiga, naime, u mnogome objedinjuje i sublimira spoznaje i dosege ranijih radova posvećenih Klasičnoj gimnaziji, ali ih i dopunjuje manje poznatim sadržajima, te otvara nove istraživačke obzore. Stoga, posrijedi je naslov koji će zasigurno postati